МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІЖНАРОДНА

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЛОГІСТИКИ, МАРКЕТИНГУ, ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЛОДООВОЧІВНИЦТВА В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

присвячена 35-річчю Економічного факультету

20-21 вересня 2019 року

Херсон
Видавничий дім «Гельветика»
2019

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Співголови комітету:

Кирилов Юрій Євгенович – ректор ДВНЗ «Херсонського державного аграрного університету», д.е.н., професор;
Ніколаєв Дмитро Володимирович – менеджер українського проекту бізнес-розвитку плодоовочівництва (UHBDP).

Оргкомітет:

Аверчев Олександр Володимирович – проректор ДВНЗ «Херсонського державного аграрного університету» з наукової роботи та міжнародної діяльності, д.с.-г.н., професор;
Терновський Володимир Олександрович – заступник менеджера українського проекту бізнес-розвитку плодоовочівництва (UHBDP), к.е.н., доцент;
Синюк Олександр Дмитрович – голова ГО Земля Таврії Херсонська область;
Грановська Вікторія Григорівна – декан факультету економіки ДВНЗ «Херсонського державного аграрного університету», д.е.н., доцент;
Зимній Артур – проректор Державної вищої професійної школі в Коніні, Польща, доктор наук, професор;
Трусова Наталя Вікторівна – д.е.н., проф. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
Пилипенко Катерина Анатоліївна – професор кафедри організації обліку та аудиту Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., доцент;
Худолій Любов Михайлівна – завідуюча кафедрою банківської справи та страхування НУБіП України, д.е.н., професор;
Христо Іванов – д.е.н., професор Вищої школи телекомунікацій і пошти, м. Софія, Болгарія
Бедіанашвілі Гіві – д.е.н., професор Європейського Університету; Директор Інституту Досліджень Економічних і Соціальних проблем Глобалізації; Академік Академії Економічних Наук Грузії.
Чілочі Рафаел – декан факультету економічного Інжинірингу та бізнесу, доцент, Технічний університет Молдови
Галоян Діана Робертівна – проректор Вірменського державного економічного університету з навчальних робіт, Вірменія, д.е.н., професор.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЛОГІСТИКА МАЙБУТНЬОГО: СТРАТЕГІЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТОРГІВЛІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Андрущенко С.В.
Шляхи покращення логістичної діяльності аграрних підприємств 11

Галат Л.М.
Моделі логістики свіжих овочів в Україні 13

Dashevska L.M.
Future trends in supply chain and logistics 16

Дідур Г.І.
Ефективність застосування логістики в управлінні матеріальними потоками аграрних підприємств 18

Ендрес В. С., Біліченко О.С.
SRM-системи як реалізація концепції «Управління взаємовідносинами з постачальниками» 21

Kaminska M.O.
Applying logistics in agricultural production 23

Кисіль К.О.
Сучасні тенденції розвитку логістики в Україні 25

Ковтун В.А.
Організація логістичних бізнес-процесів діяльності аграрних підприємств 27

Коломієць Л.С.
Особливості експорту томатів до ЄС 29

Михайлова М.С
Аграрна логістика в Україні: виклики та перспективи 31

Найда І.С., Швець З.О.
Сучасний стан розвитку транспортної системи України 34

Несін Ю.М.
Аналіз англомовного підручника «Англійська мова для логістики» 36

Пасічник О.В.
Експорт томатів до Європейського Союзу 38

Прищепа А.В.
Особливості збутової діяльності фермерських господарств Херсонщини 41

Сизоненко Ю.С., Біліченко О.С.
Розвиток логістики в агропромисловому комплексі України 43

Ситник І.В.
Формування оптимальних регіональних логістичних систем підприємств АПК 46

Смирнова Н.В.
Перспективи застосування технологій Blockchain, смарт-контрактів та Machine Learning в інноваційному розвитку логістики 48

Скворцова О.В.
Агрологістика в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку 52

Фурса В.А., Куліш Т.В.
Логістика як конкурентна перевага розвитку агробізнесу в Україні 54

Шубович Д.О.
Інноваційні транспортні технології як інструмент вдосконалення логістичних процесів 56

СЕКЦІЯ 2. МАРКЕТИНГ І ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЛОДООВОЧІВНИЦТВІ

Адвокатова Н.О., Боярчук А.І.
Новітні технології в маркетингових дослідженнях ринку 59

Андрєєв В.А.
Концепція маркетингового підходу до діяльності підприємств плодоовочевого підкомплексу 62

Антошкін В.К., Рунчева Н.В., Бритвєнко А.С.
Контент-маркетинг у плодоовочівництві 65

Антошкіна Л.І., Княженко І.І., Горяча О.Л.
контент-маркетинг вітчизняних товаровиробників 66

Бінчева П.Г.
Основні науково-теоретичні концепції комплексу маркетингу 67

Буганов О.В., Кузьома В.В.
Застосування технології блокчейн в плодоовочівництві 70

Зайцева О.І., Бетіна В.О.
Формування адаптивної digital-стратегії в контексті корпоративного медіапланування 73

Кацемір Я.В.
Розвиток виноробних господарств у контексті привабливості туристичного продукту 75

Коваль П.О., Павлюк С.І.
Маркетинг та перспективи розвитку плодоовочівництва в епоху цифрових технологій 77

Крикунова В.М., Грановська В.Г., Кнорр Ю.В.
Тенденції розвитку гастрономічного туризму 79

Лістрова О.С., Орішкин Д.О.
Маркетингові проблеми в агропромисловому комплексі 80

Майборода Г.О.
Маркетингові особливості використання портфеля брендів 83

Мельничук О.І., Лавровська Ю.В.
Формування позитивного іміджу аграрних підприємств 85

Мохненко А.С., Перевозова І.В.
Маркетингові послуги в управлінні конкурентоспроможністю 87

Нікітенко К.С.
Внутрішні водні шляхи як конкурентна перевага у розвитку агробізнесу в Україні 89

Поцелуйко І.Ю., Голованова М.А.
Маркетингові аспекти взаємодії агробізнесу та сучасних поліграфічних підприємств 91

Рудік Н.М.
Ресурсне та інфраструктурне забезпечення розвитку галузі садівництва 93

Сита Є.М.
Інноваційна складова в системі управління розвитком виноробних підприємств 96

Скворцов Р.А.
Теоретичні аспекти аграрного маркетингу України 98
Соколова М.П.
Інноваційний розвиток маркетингу в галузі плодоовочівництва 100
Андрєєв В.А.
Концепція маркетингового підходу до діяльності підприємств плодоовочевого підкомплексу 102
Хижа В.О., Голованова М.А.
Трансформації ринку органічної продукції в аспекті розвитку цифрових технологій 105

СЕКЦІЯ 3. ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Авраменко С.А.
Гармонізація національної системи обліку та складання фінансової звітності 108
Барабаш Л.В., Копитіна І.В.
Державна кредитно-податкова підтримка малих форм агропідприємництва 110
Бибка О.М.
Облікове забезпечення удосконалення функціонального стану необоротних активів аграрних підприємств 112
Бондаренко Н.В., Власюк С.А.
Фінансове забезпечення аграрної галузі 114
Демчук О.М.
Особливості ведення обліку в сільськогосподарських (навчальних) підприємствах ВНЗ 117
Дубініна М.В., Ксьонжик І.В.
Особливості організації бухгалтерського обліку в державних аграрних підприємствах 119
Єгорова О.В.
Ризики у плодоовочівництві як об’єкт оцінки та управління 121
Калюжна Я.Р.
Податкові аспекти обліку розрахунків з покупцями та замовниками 123
Кємова Я.Р., Кузьома В.В.
Обліково-фінансове забезпечення ефективного функціонування аграрних підприємств в епоху цифрових технологій 125
Кириченко А.В.
Вплив страхування безробіття на рівень соціальної безпеки України 127
Коваль С.В.
Формування облікової політики щодо біологічних активів на сільськогосподарських підприємствах 129
Курган Л.П.
Проблеми екологічно орієнтованого бухгалтерського обліку на підприємстві АПВ 131
Мокієнко Т. В., Прийдак Т. Б.
Особливості переоцінки основних засобів 133
Патяка Т.А.
Шляхи удосконалення фінансової звітності малих підприємств 136

Петренко В.С.
Аналіз торгівельних потоків продукції плодоовочівництва
Європейського Союзу 138
Петренко О.П., Колмогорова І.В.
Обліково-фінансове забезпечення управління витратами
аграрних підприємств 141
Пилипенко К.А., Балабуха Д.С.
Особливості проведення аудиту розрахунків з оплати праці 143
Пилипенко К.А., Полонська Н.С.
Контроль за дотриманням утримання та сплати ПДФО
в епоху цифрових технологій 145
Пилипенко К.
Умови збереження комерційної таємниці 147
Піскунова О.Л., Пономаренко О.Г.
Організаційно-методичні аспекти дослідження облікового забезпечення
оподаткування доходів фізичних осіб 151
Повод Т.М., Остапенко А.С.
Поведінкові фінанси: сутність і основні засади 153
Пристемський О.С.
Інформаційні технології в управлінні аграрними підприємствами 155
Приходько Л.А., Пономаренко О.Г.
Напрями удосконалення обліку розрахунків за претензіями 157
Прокопенко Н.С.
Інформаційно-аналітична підтримка забезпечення ефективного
функціонування аграрних підприємств 159
Протосвіцька О.І., Федорчук О.М.
Екологічна складова формування сталої конкурентоспроможності
підприємств продовольчої сфери 161
Самайчук С.І.
Організація обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю
аграрних підприємств 164
Сахно Л.А.
Ребрендинг аудиторських фірм 166
Скрипник С.В.
Цифрові технології в обліку сучасного аграрного бізнесу 168
Соколова М.П.
Обліково-фінансове забезпечення управлінського функціонування
та сталого розвитку аграрних підприємств 171
Соловей Н.В., Юдін В.К.
Актуальні проблеми страхування ризиків у сільському господарстві 173
Солоха А.М.
Трансформація обліку маркетингової діяльності сільськогосподарських
підприємств у зв`язку з виходом на світовий ринок 175
Стоєва Т.С.
Економічна безпека аграрних підприємств 176
Сухомлин О.В., Мац Т.П.
Особливості оцінки сільськогосподарської продукції в обліку реалізації 179
Тітенко З.М.
Формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств 181

Трачова Д.М.
Обліково-інформаційне забезпечення амортизаційної політики аграрних підприємств 182
Трусова Н.В.
Потенціал фінансово-інвестиційного розвитку плодоягідної галузі степової зони України 184
Черненко К.В.
Основні завдання обліково-фінансового забезпечення з використанням сучасних бухгалтерських програмних продуктів 187
Шепель І.В.
Проблеми оцінки біологічних активів і шляхи їх вирішення 189
Яценко В.Ф.
Аутсорсинг бухгалтерських послуг в електронному середовищі 191

СЕКЦІЯ 4. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПЛОДООВОЧІВНИЦТВІ

Барсук Ю.В., Аверчев О.В.
Розвиток вітчизняного ринку плодів і ягід в умовах глобалізації 195
Боліла С.Ю.
Підвищення ефективності збутової діяльності виробників плодоовочевої продукції 200
Дуга В.О.
Гастрономічні тури як перспективний напрям розвитку агротуризму в Херсонській області 202
Євпадченко К.С., Куліш Т.В.
Ефективні маркетингові інструменти в системі збуту плодоовочевої продукції 205
Зубенко Д.Д.
Зміни та новітні впровадження в системі збутової діяльності у плодоовочівництві 207
Кавун Г.М.
Удосконалення управління збутової діяльності аграрного підприємства на основі економіко-математичного моделювання 209
Карнаушенко А.С.
Проблеми розвитку молодіжного аграрного підприємництва в Україні 211
Кашуба Н.І.
Особливості удосконалення системи збутової діяльності у плодоовочівництві 214
Кірова Л.Л.
Удосконалення системи управління збутовою діяльністю сільськогосподарського підприємства 216
Ковальов В.В.
Шляхи удосконалення процесу управління збуту продукції на підприємствах аграрної сфери 219
Куліш Т.В.
Удосконаленя системи збуту продукції плодоовочівництва 221
Самойлик Ю.В.
Напрями поєднання потенціалів малих господарств та інтегрованих об'єднань агроформувань на органічному сегменті плодоовочевого ринку 223

Федорова Т.В.
Теоретичне обґрунтування чинників ефективності сільськогосподарського виробництва 227
Чабаненко О.О., Вишневська О.М.
Логістична діяльність у системі збуту продукції плодоовочівництва 231

СЕКЦІЯ 5. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Бойко О.А., Павлюк С.І.
Роль електронного урядування в модернізації місцевого самоуправління 233
Бріцин А.О.
Корпоративна культура – перший крок до успіху 235
Виноградова Т.І.
Психолого-педагогічні аспекти формування конкурентноспроможності управлінських кадрів 237
Ковтун В.М.
Публічне управління та адміністрування енергоресурсами житлово-комунального господарства 240
Колосюк А.А.
Історичні дослідження у питаннях оцінювання сільськогосподарської нерухомості українських селян для цілей оподаткування наприкінці XIX-початку XX століть 242
Кузнецова Н.Б.
Креативні рішення в діяльності сільськогосподарських підприємств 245
Морозова О.С., Морозов О.В.
Сучасні тренди та перспективи в'їзного туризму в Україні 247
Морозов О.В., Морозова О.С., Морозова Р.В.
Управління земельними ресурсами в умовах децентралізаціїї (на прикладі Херсонської області) 249
Трикоз І.В., Тимошенко А.О.
Публічне управління та адміністрування на сучасному етапі державотворення 252
Українець А.О., Куліш Т.В.
Державне управління та публічне адміністрування 254
Хропот С.Г.
Модель системи управління природними ресурсами об'єднаних територіальних громад (ОТГ) 256

СЕКЦІЯ 6. ЕКОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ У ПЛОДООВОЧІВНИЦТВІ

Макуха О.В., Фількін В.С.
Еколого-технологічні аспекти захисту насаджень вишні та черешні від східної вишневої мухи 259
Минкін М.В.
Еколого-технологічні аспекти виробництва органічної продукції у садівництві 261
Минкіна Г.О.
Еколого-технологічні особливості сівозмін та режимів живлення овочевих культур при краплиному зрошенні 263

Минкіна Г.О., Минкін А.М.
Удосконалення режимів краплинного зрошення промислових насаджень винограду 265
Петрова А.Т.
Технологічні аспекти біоремедіації забруднених ґрунтів 267
Попова Л.М., Буртненко К.М.
Порівняльна оцінка іноземних гібридів капусти білоголової ранньої в умовах південного степу України 269
Прохоров В.С., Петрова О.О.
Рекультивація забруднених територій та відновлення гумусу за допомогою ензимів 271
Слизька А.В., Каменєва З.В.
Впровадження світового досвіду вирощування екологічно чистої продукції на сільськогосподарських підприємствах Полтавської області 273
Худолій Л.М.
Світові тенденції у виробництві та реалізації сільськогосподарської продукції 276
Чернишова Є.О.
Насіння та садивний матеріал як головний фактор врожайності плодоовочевих культур 277
Чупріна К.І.
Нормативно-правові акти, що регулюють використання пестицидів в Україні при вирощуванні плодоовочевої продукції 279
Шахман І.О.
Відгук водогосподарських систем Нижнього Подніпров'я на зрошення сільськогосподарських масивів водами Дніпра 282
Шепель І.В.
Проблеми оцінки біологічних активів і шляхи їх вирішення 284

СЕКЦІЯ 7. ПІСЛЯЗБИРАЛЬНА ДОРОБКА ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ВАЖІЛЬ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

Аверчева Н.О.
Напрями підвищення ефективності овочівництва в сучасних умовах господарювання 287
Білоконь С.О
Післязбиральна обробка плодоовочевої продукції 289
Бойко В.О., Бойко Л.О.
Європейський досвід розвитку винного туризму 291
Василенко Н.Є.
Вплив добрив на насіннєву продуктивність і посівних якостей насіння костриці червоної 294
Горбатюк В.С., Павлюк С.І.
Перспективи вирощування нішевих культур суб'єктами малого підприємства регіону 299
Олейніченко К.О., Біліченко О.С.
Особливості післязбиральної обробки і зберігання овочів 301
Рожелюк Н.І.
Хвороби плодових культур під час зберігання 302

Сергєєва Ю.О.
Фруктові чіпси як інноваційний варіант доробки фруктів 304

СЕКЦІЯ 8. НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВІТЧИЗНЯНИХ ВИРОБНИКІВ У СФЕРІ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Акімова А.О., Біліченко О.С.
Цифрові технології в аграрному промисловому комплексі 307

Волошин М.М., Волошина В.М.
Новітні відчизняні інформаційні технології для визначення додаткового чистого прибутку від зрошення різних сільськогосподарських культур..... 309

Голованов Д.С., Клименко Т.А.
Вплив Industry 4.0 на розвиток промисловості 315

Ларченко О.В.
Big data: інноваційні можливості підвищення прибутковості агробізнесу..... 318

Ларченко О.В., Кириченко Н.В.
Тенденції розвитку Smart-технологій в логістиці 320

Лобода О.М., Кириченко Н.В.
Підвищення ефективності управління агробізнесом засобами штучного інтелекту..... 323

Макухіна С. В.
Підвищення якості навчання іноземним мовам засобами іформаційних технологій..... 325

Мухіна А.В., Горбенко А.А., Кузьома В.В.
Сучасні цифрові технології та їх аналоги в Україні 327

Степаненко Н.В.
Рішення проблем та перспективи конкурентоспроможності плодоовочевої галузі України з використанням цифрових технологій 329

Шевченко В.М., Морозов О.В., Керімов А.Н.
Інформаційне забезпечення моніторингу грунтів..... 331

УДК 631.8:633.25:631.53.01

Василенко Н.Є.
к.с.- г.н., докторант
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
м. Херсон, Україна

ВПЛИВ ДОБРИВ НА НАСІННЄВУ ПРОДУКТИВНІСТЬ І ПОСІВНИХ ЯКОСТЕЙ НАСІННЯ КОСТРИЦІ ЧЕРВОНОЇ

У статті наведені дані наукового пошуку, спрямованого на підвищення насіннєвої продуктивності костриці червоної шляхом оптимізації умов її харчування в критичні фази росту та розвитку особливо в період формування врожаю насіння. Встановлено, що проведення позакореневого підживлення в фазі виходу в трубку костриці червоної сорту Айра регулятором росту «Амино Вікс» (0,5 кг/га) в поєднанні з карбамідом (5 кг/га) на фоні основного мінерального удобрення ($N_{60}P_{45}K_{45}$) навесні на початку відростання насіннєвих посівів сприяло формуванню максимального продуктивного стеблостою (681 шт./м^2), найбільшої кількісті насіння на 10 пагонах (945 шт.), маси 1000 зернин (1,22 г). Це зумовило формування насіннєвої продуктивності 480 кг/га, що на 12 кг/га вище порівняно з фоном N_{60} і на 164 кг/га вище порівняно з варіантами без основного удобрення.

Основний компонент поліпшення культурних пасовищ і сінокосів і розширення їх площ – це забезпечення достатнього виробництва насіння злакових трав, в т. костриці червоної і мітлиці тонкої.

Ці культури за своїми біологічними особливостями відноситься до культур з високою потенційною насіннєвою продуктивністю. З одного боку, сучасні її сорти здатні забезпечити врожайність насіння на рівні 0,5-0,7 т/га, з іншого – для костриці червоної характерна значна залежність рівня насіннєвої продуктивності від екологічних факторів і агротехнічних умов вирощування, зокрема щільності агроценозу, забезпеченості вологою, світлом і поживними речовинами в залежності від етапів органогенезу [1-3]. При формуванні насіння близько 15-25 % хоч і є фізіологічно повноцінними, проте за своїми біометричними параметрами (розміром насіння, обсягом зародка, масі 1000 насінин) не є кондиційним. Таке насіння мають низьку енергію і силу росту, тому більш чутливі до умов зростання. Потреба в проведенні позакореневого підживлення протягом вегетації рослин, зокрема в фазу виходу в трубку, виникла через брак окремих елементів живлення при формуванні в травостої генеративних пагонів, особливо кореневищних трав, зокрема костриці червоної, мітлиці тонкої. Підкормка сприяє кращому формуванню плодоелементів і не допускає загущення і вилягання посівів, які спостерігаються, як правило,

при внесенні високих доз азотних добрив, особливо в роки з надмірним вологозабезпеченням [4].

Ефективність дії азоту в значній мірі залежить від наявності в грунті інших елементів живлення. Дослідженнями F.L. Fishera та інших [5] встановлено, що вона залежала від вмісту фосфору в грунті, а в дослідах W. Holmes [6] – від вмісту калію, а також фосфору і калію разом взятих. Регулярне внесення високих доз азотних добрив не підвищувало врожайність, якщо одночасно не вносили фосфор і калій.

В Італії найкраще зарекомендувало себе внесення 60-100 кг/га діючої сечовини фосфору і калію та 80-150 кг/га азоту в 2-3 прийоми на травостої - пажитниці багаторічної [7].

Сьогодні актуальним є питання точних розрахунків норм добрив і обґрунтування послідовності їх внесення. У світі вже приходять до висновку, що не слід вносити занадто високі норми азоту (більше 150 кг). Не менш важливим є вивчення окислювально-відновних процесів і зафіксувати з'єднання азоту, а також шляхів зменшення втрат азоту в розчинах і газоподібної форми. Проблема азоту має й інший аспект: втрати азотних добрив шляхом вимивання досягають 15-20 %.

Досліди проводили в Інституті кормів та сільського господарства Поділля НААН у сівозміні відділу насінництва та трансферу інновацій упродовж 2014–2015 рр. Ґрунти сірі лісові, що характеризуються такими показниками pH 5,2-5,5, гідролітична кислотність (Hr) – 1,75-2,14 мг-екв. на 100 г ґрунту, сума ввібраних основ 12-13 мг-екв. на 100 г ґрунту, в орному шарі ґрунту (0-20 см) вміст гумусу становить 1,91-2,14 %, легкогідролізованого азоту за Корнфільдом 6,3-6,8, рухомих форм фосфору (P_2O_5) за Чиріковим і калію (K_2O), відповідно, 14,5-16,0; 9,3-10,5 мг на 100 г ґрунту.

Злакові трави висівали зерно-трав'яною сівалкою черезрядно (30 см) з нормою висіву (5-7 кг/га) ранньою весною, під покрив ярого ячменю з нормою посіву 4,0 млн схожих насінин. Повторність досліду триразова, площа облікової ділянки з-складала 30 $м^2$ [7,8].

Посів весняний, суцільний, під покрив ярого ячменю з нормою висіву 3,0 млн. схожих насінин. Повторність досліду 3 – разова, площа облікової ділянки 30 м². Внесення мінеральних добрив проводили восени під основний обробіток ґрунту згідно схеми досліджень.

Внесення мінеральних добрив проводили восени під основний обробіток грунту згідно зі схемою досліджень. Регулятор росту – Аміно Вікс (0,5 кг/га) вносили згідно схеми досліду в фазу виходу в трубку костриці червоної. За своїм складом Аміно Вікс містить більше 30 % амінокислот, Cu – 1, Fe – 2,3, Mn – 3, Zn – 2 %. Застосовували також у досліді водорозчинне добриво плантафол, який містить N 5,0; P_2O_5 – 15,0; K_2O – 45; B – 0,02; Fe – 0,01; Mn 0,05; Zn – 0,05; Cu – 0,05 % при цьому Cu, Fe, Mn, Zn хелати в формі ЕДТА (етилендіамінтетраоцтової кислоти). Мікродобриво «Брексил Мікс» (2 кг / га) на сірих лісових ґрунтах вносили в

фазу виходу в трубку мітлиці тонкої (за схемою досліджень). У досліді використовували також водорозчинне добриво «Плантафол», до складу якого входять: N – 5,0 %; P2O5 – 15,0 %; K2O – 45,0 %; B – 0,02 %; Fe – 0,01 %; Mn – 0,05 %; Zn – 0,05 %; Cu – 0,05 %, при цьому Cu, Fe, Mn, Zn – хелати в формі ЕДТА (етилендіамінтетраоцтової кислоти).

Облік врожаю костриці червоної другого року життя проводили з усіх повторень досвіду з наступним доочищенням насіння і перерахунком на стандартну вологість (15 %). Всі обліки і спостереження в дослідженнях здійснювали згідно «методичним вказівкам щодо проведення досліджень в насінництві багаторічних трав» [9-12]. Посівні якості насіння багаторічних трав (енергія проростання, схожість) визначали згідно «Методики визначення сили росту насіння кормових культур» [11].

Математичну обробку результатів досліджень проводили методом дисперсіонного і кореляційно-регресійного аналізу на персональному комп'ютері з використанням спеціальних пакетів прикладних програм типу Exel, Statistika, Sigma.

В результаті досліджень, проведених відділом насінництва та трансферу інновацій Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН на сірих лісових ґрунтах в умовах 2014-2015 рр., Встановлено, що костриця червона, як і всі злакові трави позитивно реагують на внесення азотних добрив. При поліпшенні азотного харчування у рослин стимулюються процеси росту, при цьому процес дозрівання насіння гальмується, подовжується період вегетації. При надмірному внесенні азотних добрив зменшується врожайність насіння через більш активного розвитку вегетативних пагонів в порівнянні з генеративними.

Для росту і розвитку рослин необхідно забезпечити їх збалансованим харчуванням не тільки макроелементами (азот, фосфор і калій), але і мікроелементами, в тому числі такими, як залізо, марганець, цинк, мідь, магній. Якщо не давати підживлення рослинам у вигляді мікроелементів, затримуються ріст рослин і їх перехід з вегетативної фази в фазу плодоношення.

За результатами досліджень встановлено вплив досліджуваних факторів на зростання рослин костриці червоної. Найбільша кількість генеративних – 681 та вегетативних пагонів – 1110 шт./м^2 відмічена при застосуванні композиції карбамід (5 кг/га) + Аміно Вікс (0,5 кг/га) на фоні мінеральних добрив $N_{60}P_{45}K_{45}$. При підживленні цією ж композицією на фоні N_{60} та на ділянках без удобрення кількість генеративних пагонів була меншою відповідно на 3,5 і 24 %, а вегетативних – 6,4 і 23,3 %.

Найбільший вплив на такий показник структури урожаю, як кількість зернівок на 10 пагонах, мали добрива внесені в основне удобрення.

Також найбільший вплив на такий показник структури урожаю, як кількість зернівок на 10 пагонах, мали добрива внесені в основне удобрення. Так, якщо у варіантах без добрив цей показник був у межах 628-896 шт., то при внесенні N_{60} він зростав до 762 – 924 шт. Внесення повного

мінерального добрива ($N_{60}P_{45}K_{45}$) сприяло збільшенню кількості зернівок на 10 пагонах до 797 – 945 шт.

Позакореневі підживлення карбамідом (5 кг/га), Плантафолом (2 кг/га), регулятором росту Аміно Віксом (0,5 кг/га), та їх композиціями без основного удобрення сприяли зростанню кількості зернівок на 10 пагонах на 36, 81, 143, 215 та 268 шт., порівняно з контролем. Проведення позакореневих підживлень на фоні удобрення N_{60} збільшувало кількість зернівок на 10 пагонах залежно від варіанту на 134, 141, 140, 116, 65 та 28 шт., порівняно з відповідними варіантами без основного удобрення. На фоні $N_{60}P_{45}K_{45}$ позакореневі підживлення збільшували кількість зернівок на 10 пагонах на 169, 156, 149, 125, 98 та 49 шт..

В умовах 2014-2015 рр. за рахунок природної родючості в контрольному варіанті був отриманий урожай насіння мітлиці тонкої сорти Юнона на рівні 168 кг/га. Проведення позакореневого підживлення в фазу виходу в трубку сприяло зростанню насінневої продуктивності в варіантах без мінеральних добрив відповідно на 34; 70; 80, 97 і 110 кг /га порівняно з контролем без позакореневого підживлення. На фоні основного удобрення N_{60} і $N_{60}P_{45}K_{45}$ приріст врожаю завдяки позакореневому підживленню склав відповідно варіантам з фонами мінеральних добрив 18, 35, 65, 86, 91 і 14, 20, 41, 56, 57 %.

У дослідженнях встановлена залежність посівних якостей насіння, енергії.

Насіннєва продуктивність костриці червоної сорту Айра на ділянках без добрив в середньому за 2014-2015 роки становила 150 кг/га. Проведення позакореневих підживленнь карбамідом (5 кг/га), Плантафолом (2 кг/га), регулятором росту Аміно Вікс (0,5 кг/га), та їх композиціями на ділянках без удобрення мінеральними добривами збільшувало урожайність насіння залежно від варіанту на 30-147 кг. На фоні удобрення N_{60} приріст врожаю склав 195-324 кг/га. При внесенні повного мінерального добрива ($N_{60}P_{45}K_{45}$) урожайність зростала на 237-327 кг/га порівняно з ділянками без добрив. При цьому ефективність позакореневого підживлення зменшувалась із зростанням фону основного удобрення.

У результаті застосування на хелатній основі водорозчинних добрив та регуляторів росту рослини отримують поживні речовини через листки, які здатні спричинити значні зміни в рості і розвитку, включаючись в обмін речовин, підвищують рівень життєдіяльності, заощаджують для рослин воду. Внаслідок цього сприятливо проходить процес цвітіння та формування зав’язі, стримується переростання рослин, покращуються посівні якості насіння.

Погодні умови 2014 року, були більш менш сприятливими для формування врожаю насіння, в якому внаслідок високих температур та відсутності опадів протягом вегетації формування врожаю насіння злакових трав в тому числі і костриці червоної на 57-146 кг/га або 37-47 % менше порівняно з 2015 роком. При цьому позакореневі підживлення регулятором

росту, карбамідом чи плантафолом знижували негативну дію несприятливих умов на формування плодоелементів насіннєвої продуктивності костриці червоної.

Проведення позакореневого підживлення у фазі виходу в трубку костриці червоної сорту Айра регулятором росту Аміно Вікс (0,5 кг/га) в поєднанні з карбамідом (5 кг/га) на фоні основного удобрення ($N_{60}P_{45}K_{45}$) весною на початку відростання насіннєвих посівів сприяло формуванню максимального продуктивного стеблостою 681 шт./м^2, найвищої кількості зернівок на 10 пагонах – 945 шт., маси 1000 зернівок – 1,22 грами, що зумовило формування насіннєвої продуктивності 480 кг/га, що на 12 кг/га вище порівняно з фоном N_{60} і на 164 кг/га вище порівняно з неудобреними ділянками.

Література:

1. Семеноводство и семенной контроль: науч. изд. / авт. предисл. Г. П. Жинова, К. А. Морозовой: [пер. с чеш.]. – М.: Колос, 1981. – 335 с.
2. Гаврилюк М. М. Основи сучасного насінництва. – Київ: ННЦІАЕ, 2004. – 256 с.
3. Богородская П. Б., Павлинова В. В. Влияние сроков уборки на урожай семян злаковых трав, // Сборник научных трудов БелНИИ мелиорации и водного хозяйства. – 1985. – № 33. – С. 121–127.
4. Довідник по виробництву насіння багаторічних трав / Б. С. Зінченко [та ін.]; за ред. Б. С. Зінченко. – Київ: Урожай, 1990. – 230 с.
5. Доспехов Б. А. Методика полевого опыта / Б. А. Доспехов. – 5-е изд., доп. и перераб. – М.: Агропромиздат, 1985. – 351 с.
6. Основи наукових досліджень в агрономії: підручник / В. О. Єщенко [та ін.]; за ред. В. О. Єщенка. – Київ: Дія, 2005. – 288 с.
7. Fischer D. Standortgerecht, bedarfsorientiert, umweltvertraglich / D. Fischer // Landw. Z. Rheinland. – 1987. – T. 154. – № 13. – S. 888–892.
8. Holmes W. The role nitrogen in intensive grassland production the future / Proceedings of an international Symposium of the Karopean Grassland Federation on ’’The role of nitrogen in intensive production“ Wageningen the Netherlande. – 1980. – P. 149–158.
9. Антонів С. Ф. Насінництво злакових трав: монографія. Насінництво: 2005. – № 11. – С. 7–18.
10. Методические рекомендации по изучению исследований в семеноводстве мно-голетних трав. – М., 1986. – 36 с.
11. Переправо Н. И. Методика определения силы роста семян кормовых куль-тур / Н. И. Переправо, Н. И. Георгиади, Л. Н. Мельникова. – М.: РГАУ – МСХА, 2012. – С. 10–25.

УДК 338.3:633

Горбатюк В.С.
здобувач вищої освіти 3 курсу
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
Павлюк С.І.
канд.екон.наук
Миколаївський національний аграрний університет
м.Миколаїв,Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ НІШЕВИХ КУЛЬТУР СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА РЕГІОНУ

Останнім часом українські виробники все більше уваги приділяють вирощуванню нішевих культур. Такий тренд, за їх словами, зумовлений одразу декількома факторами. Перш за все, зацікавленість фермерів у виробництві такої продукції зумовлена зростанням попиту на неї, особливо, всередині країнию. По-друге, такі культури потрапляють у групу так званих «здорових» продуктів. Вони багаті на вітаміни, мікроелементи, амінокислоти, антиоксиданти.

Крім того, кліматичні умови та географічне розташування нашої країни робить таку продукцію доволі перспективною для вирощування, а враховуючи тренди, щодо здорового способу життя, які пропагуються в більшості країн світу, така продукція стане привабливою для експорту.

За дослідженнями фахівців [1], нішевими культурами, що вирощують в Україні, та які підійдуть для експорту є: батат, спаржа, гарбуз, солодкий перець, порічка та чорна смородина, цвітна капуста та броколі, вишня, пекінська капуста, груші.

Найбільш перспективними, на нашу думку, нішевими культурами вирощування СМП у Миколаївській області є: батат, порічка та чорна смородина, цвітна капуста та броколі.

Батат

Виробництво цієї продукції перспективне. Популярність батату в України зростає завдяки його корисним властивостям. Він містить у собі велику кількість вітамінів та поживних речовин. При цьому, склад клубнів може змінюватися в залежності від сорту та умов вирощування. Батат досить добре підходить для вирощування майже у всіх регіонах України, однак у різних областях урожайність буде відрізнятися: від 100 т/га за вирощуванні в південному регіоні, до 35 т/га, якщо плантації розташовані на сході. Вже в перший рік вирощування рентабельність виробництва батату може становити 180 %. Україна має досить непогані перспективи заявити про себе на зовнішньому ринку батату, зокрема на ринку ЄС.